

Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper

Studieplan för utbildning på forskarnivå i socialt arbete (Doctoral studies in Social Work)

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2008-08-28 (Dnr FAK3 2008/155). Reviderad 2010-03-25, 2011-10-24 (DEK3 74/2011), gäller från beslutsdatum.

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper 2008-08-28. Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen. Utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger.

Revidering

Fakultetsnämnden 2010-03-25, ändring fördelning av antal högskolepoäng på kurser respektive uppsats/avhandlingsarbete samt förtydligande av obligatorisk kursdel. Revideringen gäller antagna efter beslutsdatum samt kan gälla redan antagna doktorander men i så fall skall den individuella studieplanen anpassas till ändringen.

Reviderad 2011-10-24 (DEK3 74/2011), att gälla från och med beslutsdatum. Revideringen gäller anpassning till ändring i Högskoleförordningen 2011-01-01.

1. Allmänt

Socialt arbete är ett ungt forskarutbildningsämne vid Karlstads universitet, men vilar på den mångåriga erfarenheten av forskning och undervisning inom det sociala arbetets kärnområden som har bedrivits inom social omsorgsvetenskap och sociologi.

Undervisning och forskning inom ämnet socialt arbete sker vid Avdelningen för sociala studier, som också rymmer social omsorgsvetenskap och sociologi. Mellan dessa tre ämnen finns det ett nära och väl fungerande samarbete vad gäller handledning, forskarseminarier och forskningsprojekt.

Den forskning i socialt arbete som bedrivs inom avdelningen handlar om marginalisering, äldre och åldrandets villkor, socialpsykiatri, social utsatthet och ohälsa, empowerment, emotioner, omsorgens organisering, etnicitet och genus. Ämnet samverkar med andra miljöer på fakultets- och universitetsnivå och med flera universitet och högskolor såväl inom som utom landet. Samverkan sker också med Landstinget i Värmland och med kommunerna i regionen.

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 2006:1053)¹:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- *visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

För doktorsexamen skall doktoranden

- *visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och*
- *visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- *visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,*

¹ Kursiverad text är hämtat från högskoleförordningen

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig uppsats/ Vetenskaplig avhandling(doktorsavhandling)

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För doktorsexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd. (Högskoleförordningen, examensordningen)

2.2 Ämnesspecifika mål

Forskarutbildningen i socialt arbete skall särskilt förbereda doktoranden för såväl fortsatt vetenskapligt arbete nationellt och internationellt som för att bedriva kvalificerad yrkesverksamhet inom det sociala arbetets fält. De mål som anges nedan gäller för såväl licentiatexamen som doktorsexamen. Målen relateras till ovanstående allmänna mål för licentiat- respektive doktorsexamen och på så vis tydliggörs nivån för respektive examen.

För licentiat- och doktorsexamen i socialt arbete vid Karlstads universitet skall doktoranden:

- visa vetenskapsteoretiska och metodologiska kunskaper
- visa färdigheter i teoretisk analys och konkret forskning
- visa grundlig kännedom om centrala teorier och perspektiv inom socialt arbete
- visa bredd i vetandet om samhällsliga förhållanden och forskningens möjligheter inom socialt arbete.

För **licentiatexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om 60 högskolepoäng (hp) godkänd. För **doktorsexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om 150 högskolepoäng (hp) godkänd.

3. Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (Högskoleförordningen, 7 kap, § 35).

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl. (Högskoleförordningen, 7 kap, § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har avklarade kurser om minst 120 högskolepoäng i socialt arbete eller annat närliggande ämne, varav minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå inklusive ett självständigt arbete (examensarbete) omfattande minst 15 hp. Behörig är även den som på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

För den som omfattas av övergångsbestämmelserna enligt punkt 3.3 gäller som särskild behörighet godkända kurser omfattande minst 80 poäng i ämnet socialt arbete eller annat närliggande ämne (C och D-nivå).

3.3 Övergångsbestämmelser

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015. (SFS 2006:1053)

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställts av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt bedriva sådan utbildning. Urvalet baseras på den sökandes tidigare studieresultat med betoning på kvaliteten hos de självständiga skriftliga arbeten av forsknings- och utredningskaraktär som ingått i utbildningen, i synnerhet på avancerad nivå. Vikt läggs också vid den sökandes forskningsinriktning och ämnets befintliga handledarkapacitet samt vid den sökandes avsikt att närvara och delta i ämnets forskningsmiljö.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorsexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra års heltidsstudier, motsvarande 240 högskolepoäng (hp), och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två års heltidsstudier, motsvarande 120 hp.

Utbildningen innehåller dels en kursdel och dels ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 75 hp och avhandlingen 165 hp. För licentiatexamen omfattar kursdelen 37,5 hp och uppsatsen 82,5hp.

6.1 Kurser

Universitetsgemensamma kurser skall ingå i den omfattning som lokala föreskrifter om utbildning på forskarnivå anger.

Universitetsgemensamma obligatoriska kurser

För **licentiatexamen**

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp

För **doktorsexamen**

- Vetenskapernas filosofi och historia, 7,5 hp
- Att kommunicera vetenskap 4,5 hp

Ämnesspecifika kurser

Ämnesspecifika kurser för doktorsexamen skall omfatta 63 hp, varav 45 hp är obligatoriska kurser.

Ämnesspecifika kurser för licentiatexamen är 30 hp, varav 20 hp är obligatoriska kurser.

För **doktorsexamen**

- Forskningsmetodik 20 hp, varav minst 7,5 hp kvalitativ metod och 7,5 hp kvantitativ metod.
- Socialvetenskapliga teorier och socialvetenskaplig forskningsorientering 25 hp.

För **licentiatexamen**

- Forskningsmetodik 10 hp., varav minst 5 hp kvalitativ metod och 5 hp kvantitativ metod.
- Socialvetenskapliga teorier och socialvetenskaplig forskningsorientering 10 hp.

6.2 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Doktoranden skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandling och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk d.v.s. en monografi eller en sammanläggningsavhandling.

Uppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument "Regler för doktorsavhandling och disputation" och "Regler för licentiatuppsats". Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare och examinator. Produceras avhandlingen i samarbete med andra skall den enskilde doktorandens insats klart kunna urskiljas.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för forskarutbildning vid Karlstads universitet.

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan inom sex månader. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden. Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form.

6.5 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6, §§ 33-34). Dessutom gäller för vetenskaplig avhandling och licentiatuppsats de riktlinjer som finns fastställda vid Karlstads universitet.